

Årsmelding 2023

Innholdsfortegnelse

Diabetesforbundet	3
Organisasjonskart	4
Et år for historiebøkene	5
Diabetesforbundet 75 år	7
Diabetes.no	8
Mediebildet	10
Diabetes og Diabetesfag	12
Sosiale medier	13
Ungdiabetes	14
Politisk arbeid	16
Diabeteslinjen	20
Sommerleir	22
Diabetesforum	24
Prosjekt: «Mat er ikke bare mat»	26
Prosjekt: Foreldreveiledning	28
Andre prosjekter	30
Ekstraordinært landsmøte	32
Verdens diabetesdag	34
Diabeteskonferansen	35
Medlemsutvikling	35
Regnskap	36
Balanse	37
Noter	38
Revisors beretning	47
Organisasjoner, råd og utvalg	49

Diabetesforbundet

Diabetesforbundet er en uavhengig interesseorganisasjon for personer med diabetes og andre som er opptatt av diabetes.

Organisasjon

Diabetesforbundet ble stiftet i 1948 og har (per 31.12.2023) 33 010 medlemmer, 11 fylkeslag og 102 aktive lokallag. Diabetesforbundet er tilsluttet den internasjonale diabetesføderasjonen (IDF), Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) og Studieforbundet FUNKIS. Diabetesforbundet er også medlem av NCD-alliansen, Innsamlingskontrollen, Stiftelsen Dam, Frivillighet Norge og detgodetstament.no, et prosjekt i regi av Norges Innsamlingsråd.

Cecilie Roksvåg har vært forbundsleder siden landsmøtet 2021, Roksvåg trådte også inn som fungerende generalsekretær etter Anne-Grete Skjellangers avgang i februar 2023. På sentralstyremøtet 25.-26. november ble det enstemmig vedtatt at Britt Inger Skaanes trer inn som ny generalsekretær fra 1. feb. 2024. Medisinsk medarbeider er professor Trond Geir Jenssen, Ane Wilhelmsen-Langeland er psykologisk medarbeider. Ernæringsfaglig medarbeider er klinisk ernæringsfysiolog Anne-Marie Aas. Nina Skille er pedagogisk medarbeider.

Verdier

TROVERDIG

Vi er troverdige. Det gir oss tillit, respekt og gjennomslagskraft. Vårt arbeid er basert på kunnskap, erfaring og fakta. Vi sier det vi mener tydelig – med omtanke og fornuft.

HJELPSOM

Vi er til for å hjelpe og for å gi svar, fordi vi forstår og bryr oss. Vi sørger for at du har de beste forutsetninger for å mestre livet med diabetes.

MODIG

Vi våger, snakker med sterk stemme og søker alltid å få gjennomslag for det vi kjemper for. Vi er modige og nytenkende på våre medlemmers

og samfunnets vegne. Oppdrag Vårt oppdrag er å jobbe for deg med diabetes. Vi kjemper for dine rettigheter, og for at du skal få den beste behandlingen. Vi gir deg kunnskap og motivasjon for å leve et godt liv med diabetes.

Visjon

Vår visjon er hva vi skal strekke oss etter i alt vi gjør. Visjonen er vår framtidsdrøm og er relatert til diabetes og det å mestre denne og ha et bedre liv – helst uten diabetes.

Ved å bidra med det vi kan, skal vi arbeide for å opplyse, utdanne og kvalifisere de rundt oss, slik at samfunnet er i stand til å bidra til at vi når vår visjon:

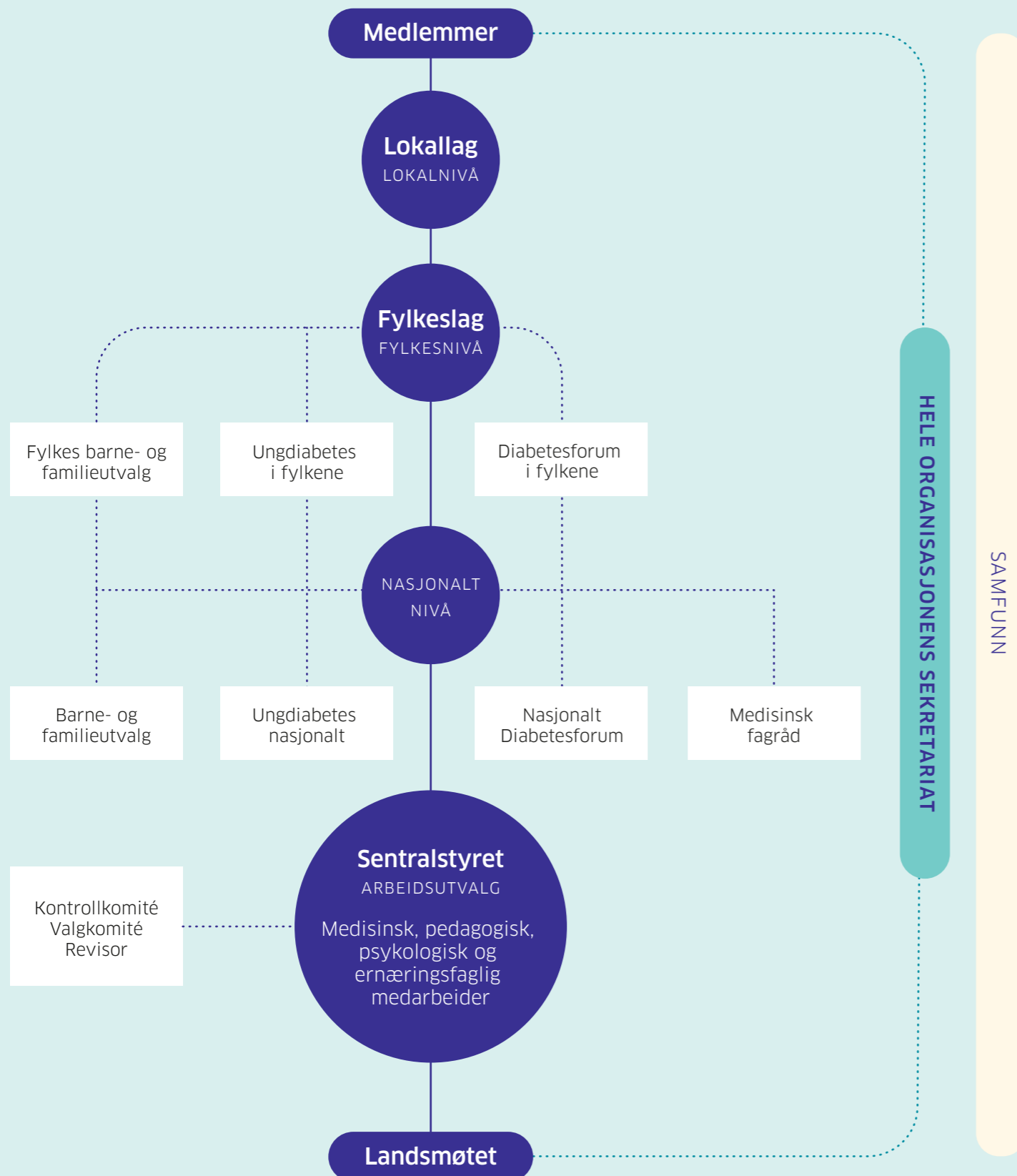
Sammen for et godt liv med diabetes – og en framtid uten.

Oppdrag

Diabetesforbundets oppdrag beskriver de oppgavene vi skal bruke tiden vår og ressursene våre på. Vi skal i all vår innsats for de med diabetes og samfunnet rundt oss ha fokus på vårt oppdrag:

Vårt oppdrag er å jobbe for deg med diabetes. Vi kjemper for dine rettigheter, og for at du skal få den beste behandlingen. Vi gir deg kunnskap og motivasjon for å leve et godt liv med diabetes.

Organisasjonskart

Et år for historiebøkene

30. september 2023 var det hele 75 år siden Diabetesforbundet så dagens lys. Hver dag siden har Diabetesforbundet kjempet for forskning, flere rettigheter og et bedre liv for alle med diabetes. Selv om vi har oppnådd mye siden den gang, er det fortsatt mange områder som krever vårt engasjement. Kampen har på noen områder endret seg, men vi er minst like viktige i dag som den gang.

På samme dag for 35 år siden ble Ungdiabetes startet, og ti år senere kom Diabeteslinjen, vår veiledningstjeneste, til verden. Vi hadde dermed både en 25-åring, en 35-åring og en 75-åring å feire i 2023.

Digital markering

Vi hadde selvsagt håpet på en storslått, fysisk feiring av disse store begivenhetene, men slik ble det dessverre ikke. I Diabetesforbundet har

vi blitt veldig gode på digitale møteplasser. Ikke at det på noen måte erstatter det å møtes fysisk, men det er et godt alternativ når det ikke finnes andre muligheter. 75 år ble feiret med en digital diabeteskonferanse der flere hundre tillitsvalgte deltok. Mange samlet seg fylkesvis, og det ble tross alt en fin markering flere steder rundt i landet.

Vanskelig økonomi

2023 var også året for forbundets første ekstraordinære landsmøte. Diabetesforbundet har hatt en krevende økonomi over tid, og bortfall av

«Vi hadde både en 25-åring, en 35-åring og en 75-åring å feire i 2023.»

STYRET: Nytt sentralstyre ble valgt på landsmøtet i oktober 2021. Øverst fra venstre Ingvar Hauge, Even Strand, Marthe Kraabøl, nestleder Lars Tore Haugan, Inger Myrvedt, Paul Daljord. Nederst fra venstre: Roar Thunæs, Tharsicah Allmenningen, leder Cecilie Roksvåg og Berit Eliassen. Sistnevnte trådte ut av styret i 2023. **Foto:** Erik M. Sundt

direkte statlig støtte og høy prisøkning gjorde ikke situasjonen bedre. Helt siden dagens styre ble valgt på landsmøtet i 2021, har søkelyset vært rettet mot økonomien. Det har blitt gjennomført store kostnadskutt, samtidig som vi har forsøkt å finne nye inntektskilder.

Selv om vi har redusert kostnadene betraktelig og blitt flinkere til å finne nye områder å søke midler fra, har ikke dette veid opp for bortfall av statsstøtte og høy prisvekst. Sentralstyret så derfor ingen vei utenom å innkalle til ekstraordinært landsmøte.

«Det har blitt gjennomført store kostnadskutt.»

Den eneste saken til behandling var kontingentfordeling. På hvert landsmøte behandles sak om kontingentfordeling – hvor stor del av kontingenten som skal gå tilbake til lokal- og fylkeslag i form av aktivitetsstøtte og kontingentrefusjon. Flertallet av delegatene stemte for at kontingentandelen for 2023 skulle beholdes av det nasjonale leddet.

Dette er ingen hvilepute for sentralstyret, men gir styret handlingsrom til å jobbe videre med å finne gode løsninger.

Ny generalsekretær

I februar valgte vår generalsekretær å si opp sin stilling. Forbundsleder har fungert som generalsekretær siden 1. mars, men i november kunne styret melde at ny generalsekretær er ansatt. Hun startet i stillingen 1. februar 2024.

I høst har vi fokusert mye på «diabetesbehandling under press». Dette var også tema for Verdens diabetesdag 14. november. Vi ser at diabetesbehandlingen i Norge er under stort

press, med både fastlegekrise og lengre intervaller mellom årskontroller i spesialisthelsetjenesten. Dette er en utvikling vi følger tett, og vi har uttrykt vår bekymring overfor politikere og i media.

Ny nasjonal diabetesplan i 2024

I 2023 har vi fått gjennomslag for flere viktige politiske saker. Vi har kjempet for en ny nasjonal diabetesplan også etter 2023. Dette har vi fått gjennomslag for, og vi har sammen med Helsedirektoratet jobbet frem forslag til ny plan som skal være gjeldende fra 2024.

En annen seier er forbudet mot reklame for usunne mat- og drikkevarer rettet mot barn og unge under 18 år. Dette er en sak vi har frontet sammen med de andre organisasjonene i NCD-alliansen, og er et viktig skritt på veien mot en bedre folkehelse.

Cecilie Waagan Roksvåg, forbundsleder

Cecilie Roksvåg

75 år med kampanje og baluba

30. september fylte Diabetesforbundet 75 år. Som jubileumsfanfare satte vi fokus på det presset i norsk helsetjeneste, og med dette betydningen av vårt arbeid for alle med diabetes.

Medlemsvekst er et viktig våpen i vår kamp for at alle skal få et bedre diabetesliv. I anledning 75-årsjubileet satte vi ned prisen på medlemskap til 75 kroner ut året. Dette resulterte i 1249 nye medlemmer. Vi feiret også med å tilby medlemmer 75 % rabatt på en rekke produkter i nettbutikken, og vi delte oppskriften på vår egen jubileumskake, som ble utviklet i samarbeid med matskribent og TV-kokk Ida Gran-Jansen da vi fylte 70 år.

I tillegg produserte vi en video der kjendiser som Eline Roa, Katarina Flatland, Ingvild Kjerkol, Trine Skei Grande og Bård Hoksrud gratulerte med både anerkjennelse og bursdagssang.

Lokale pionerer

Lokal- og fylkeslag gjorde også stas på jubilenten. Ikke minst Diabetesforbundet Tønsberg og Omegn, som selv hadde all grunn til å feire. De er nemlig

landets eldste lokalforening, og ble i likhet med moderforbundet stiftet nettopp 30. september 1948, da som «Tønsberg Sukkersykeforening».

Eldre enn forbundet selv

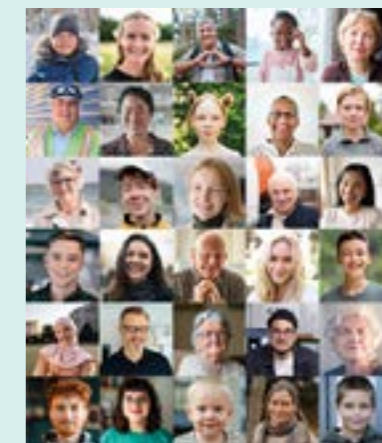
Tønsberg og Omegn hadde en fin markering for over 30 påmeldte medlemmer, med foredrag og middag. Trond Geir Jenssen holdt to engasjerende foredrag, «Sukkersyke før, diabetes nå» og «Nytt innen forskning». I tillegg holdt Dagfinn Østbye, nestleder i Stokke lokallag, et meget interessant foredrag om opprettelsen av lokallaget. Her kunne han blant annet røpe at en lokalforening ble etablert i Tønsberg allerede i 1945, men at det først var i 1948 foreningen ble registrert i Brønnøysundregisteret sammen med daværende «Landsforeningen for sukkersyke». Dette betyr at Tønsberg og Omegn faktisk kan sprette 80-års-champagnen allerede neste år!

◀ **LOKALLAGS-PIONERER:** Dagfinn Østbye holdt et spennende foredrag under Tønsberg og Omegns 75-årsmarkering.

▼ **GRATULASJONS-VIDEO:** Helseminister Ingvild Kjerkol var blant dem som gratulerte oss.

Takk for at du er med i kampen for et godt liv med diabetes

diabetesforbundet

▲ **VERVING:** I forbindelse med jubileet hadde vi vervekampanje med et tydelig budskap om Diabetesforbundets betydning, og med jubileumspris for medlemskap.

Diabetes.no:

Fin flyt og oppdatert politisk info

Diabetes.no fortsetter å være våre viktigste flate for deling av informasjon om diabetes og om forbundets arbeid.

I 2023 målte vi 708 000 besøkende på diabetes.no, og i en spørreundersøkelse i 2023 oppga 84 % at de var «fornøyd» eller «meget fornøyd» med informasjonen på nettstedet.

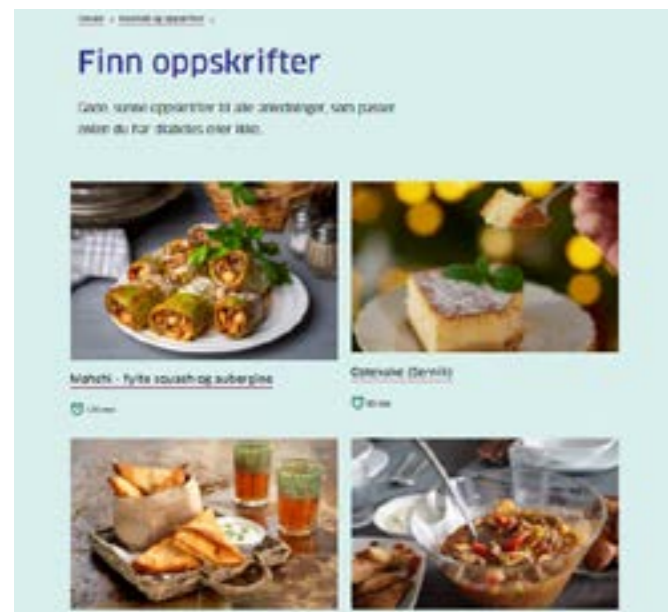
79 % av besøkende kom inn på nettstedet via søkemotor, 14 % var direkte trafikk og 7 % kom inn via sosiale medier.

Nytt i 2023

Det jobbes kontinuerlig for å oppdatere og utvikle innholdet på diabetes.no. Dette er noe av det som var nytt i 2023:

- Kampanjen «Diabetesbehandling under press» på Verdens diabetesdag, som satte søkelyset på flere utfordringer i diabetesbehandlingen etter pandemien.

- Jubileumskampanjen med medlemskap for 75 kr, som genererte over 1200 nye medlemmer mellom september til desember 2023.
- Oppdatert informasjon om våre politiske satsningsområder og standpunkt, som har vært etterlyst av både medlemmer og tillitsvalgte.
- Veiledning til foreldre til barn med diabetes om godt samspill i diabetesbehandlingen.
- Prosjektet «Mat er ikke bare mat» om kulturtilpasset kostholdsinformasjon, som besto av filmer, oppskrifter og kostråd på flere språk.
- I tillegg fikk vi lansert en oppdatert «Min side»-løsning for fylkes- og lokallagsledere, med bedre funksjonalitet for å sende e-post til medlemmer og hente medlemslister.

OPPSKRIFTEN PÅ GODT BESØK: «Finn oppskrifter» var den mest besøkte enkeltsiden på diabetes.no gjennom 2023.

EN HYLLEST TIL LIVET: Blant 2023s nyhetssaker på diabetes.no, var «Diabetestatovering er en hyllest til livet» en av de mest leste sakene.

☆ Topp 5 mest besøkte enkeltsider i 2023:

1. Finn oppskrifter
2. Blodsukker og måling
3. Kosthold
4. Diabetes type 2
5. Kostrådene for deg med diabetes

☆ Topp 5 mest leste nyhetssaker fra 2023:

1. «Saxenda og Wegovy fås ikke på blå resept - kan påvirke bruken av Ozempic»
2. «Sykehusene strammer inn - færre skal få sensor og pumpe»
3. «Nytt utstyr fra 2024»
4. «7 triks for å kutte blodsukkertoppene»
5. «Diabetestatovering er en hyllest til livet»

☆ Topp 5 mest besøkte sider om forbundets tilbud i 2023:

1. Diabeteslinjen
2. Fylkes- og lokallag
3. Kurs på nett
4. Likepersoner
5. Finn formen

👤 Demografi

70 %
er i alderen 45+

59 %
er kvinner

Slankemedisin rives ut av hyllene – ber om rasjonering

Diabetesmedisinen Ozempic er svært populær til bruk som slankemedisin. Men nå er det mangel over hele verden.

SAK SOM ENGASJERER: Mangelen på Ozempic har dominert mediebildet det siste året. Denne artikkelen ble publisert på tv2.no 04.08.23. Her ba Diabetesforbundet innstendig om at Ozempic må forbeholdes dem med diabetes.

Medieåret 2023

Diabetesforbundet har som mål å sette dagsorden og være tydelige. For å oppnå dette målet, er mediene en viktig brikke.

Her er et utvalg saker hvor Diabetesforbundet har stått på kravene i media gjennom året som gikk, i kronologisk rekkefølge:

Farlig markedsføring

Kosttilskuddet Gymnema Sylvestre «kurerer diabetes 1 og diabetes 2», hevdet salgnettstedet Astragalus Club på sin åpne Facebook-side. Da influenser Sara Emilie Tandberg kritiserte markedsføringen på sin Instagram-konto, ble både «TV 2 hjelper deg» og TV2 Nyheter interessert i saken. 2. februar uttalte Diabetesforbundets kommunikasjonssjef Silje Herbro Landsverk seg:

– En slik type markedsføring kan i ytterste konsekvens være livsfarlig. (...) Å bytte ut insulin med et kosttilskudd uten vitenskapelig dokumentert effekt, er livstruende.

Folkehelse og utstyrsinnstramminger

Den kommende folkehelsemeldingen var temaet i en kronikk på Nettavisen 30. mars, der vi undertegnet sammen med Kreftforeningen, LHL, Rådet for psykisk helse, og Nasjonalforeningen for folkehelsen. Vi pekte på motsetningene mellom påskeglansbildet av sunne og friske nordmenn i skiløypa, og virkelighetens elendige helsestatistikk, samt butikkyllene som frister med usunne påkegodterier på tilbud:

– Vår forventning er at regjeringen har tatt til seg alvor i at vi har for mye sykdom og for tidlig død, og at de kommer med forslag for å snu den negative utviklingen, skrev vi i kronikken.

I mars kom det beskjed fra helseforetakenes fagdirektører om at sykehusene må stramme inn

på tildeling av CGM/sensorer. Dette var tema i kronikken «Pingpong-spill om diabetesregning», som vi skrev til Dagens Medisin 29. juni. – Vi frykter en situasjon der de med økonomi til det, selv kjøper utstyret de har behov for, mens andre ikke kan ta seg råd. (...) At dette skjer under en regjering hvis fremste ambisjon på helsefeltet er å utjevne helseforskjeller, er ubegripelig, skrev fungerende generalsekretær Cecilie Roksvåg i kronikken.

Ozempic, fothelse og «barnepakke»

14. juli ble fagpolitisk ansvarlig Malin Lenita Vik sitert på TV2 Nyheter i den stadig tilbakevendende Ozempic-disputten. Hun uttrykker kritikk til at Statens legemiddelverk vurderer å fjerne retten til Ozempic på blå resept for alle, inkludert personer med diabetes type 2:

– Å gjøre tilgangen til Ozempic søknadsbasert, vil bidra til et ytterligere arbeidspress på legene som behandler denne brukergruppen, og ikke minst et dårligere behandlingstilbud og større ulikhet, sier Vik.

I E24 29. september presenterte Diabetesforbundet sammen med fire andre helseorganisasjoner sitt krav til regjeringen om

minst 250 millioner kroner i «barnepakke» på statsbudsjettet. Dette på bakgrunn av et brev til en rekke ministere, der det kreves flere tiltak mot barnefattigdom og svekket barnehelse.

Diabetesbehandling under press

På Verdens diabetesdag 14. november ble kronikken «Diabetesbehandling på vei baklengs inn i fremtiden?» publisert i Dagens Medisin, der forbundsleder Cecilie Roksvåg tar et knallhardt oppgjør med at regjeringen vil sette blåreseptmidler ut på anbud i 2024.

– Forslaget om anbud på blåreseptmidler er å gå baklengs inn i fremtiden, sier Roksvåg, og viser til at ordningen vil føre til kraftig innskrenket tilgang på medisiner og sosial ulikhet, der de som har råd «kjøper seg opp» til den mest effektive medisinen.

Verdens diabetesdag ble under parolen «Diabetesbehandlingen er under press» bredt dekket også i lokalpressen. Blant annet i Ringerikes Blad, Folkebladet, Fjell-Ljom og Sunnhordaland, med debatter og kronikker signert Diabetesforbundets lokale ildsjeler.

17. november sto Diabetesforbundet sammen med flere frivillige pasientorganisasjoner bak kronikken «Helsefrivilligheten: Det finnes ingen gratis lunsj» i Dagens Medisin. Her advares det mot strammere rammer for helsefrivilligheten, med et tydelig spark til kuttene i statsbudsjettet for 2023, og til forslaget til statsbudsjett for 2024 som ikke viser noen vilje til å snu situasjonen.

I forlengelse av regjeringens anbuds-begeistring, ble fagpolitisk ansvarlig Malin Lenita Vik 7. desember intervjuet i helse-Norges nettavis HealthTalk, der hun kritiserer SVs støtte til blåresept-anbudet:

– Vi mener det er prematurt å innføre anbud på legemidler i blåresept-ordningen. Dette bør utredes bedre. Vi er bekymret for hvordan dette vil ramme personer med diabetes type 2, sier hun.

Advarer: – Kan være livsfarlig

TV 2 HELPER DEG: Influenser Sara Emilie Tandberg fikk spark da hun ledte påstanden om at urter kan kurere diabetes type 1.

DIABETESFORBUNDET ADVARER: Etter at influenser Sara Emilie Tandberg pekte på Astragalus Clubs villedende markedsføring om «helbredende» kosttilskudd, gikk Diabetesforbundet hardt ut med varsku på tv2.no.

MED NESE FOR FØLING: I Diabetes 2-23 møter vi labradoren Anton, som kan lukte og si fra når blodsukkeret til eieren blir for lavt.

FAST NETTHINNESJEKK VED SYKEHUSENE | SAMLER INFORMASJON FOR UNGE MED TYPE 1 I EN APP | MANGEL PÅ INFO FOR TYRKISKE INNVANDRERE

NY RAPPORT AVSLØRER: I årets første utgave av Diabetesfag ser vi at diabetessykepleiere sørger for bedre etterlevelse av retningslinjen.

Diabetes og Diabetesfag

Færre utgaver – men fortsatt rikt innhold.

Den anstrengte økonomien i Diabetesforbundet innebar også kutt i bladene i 2023. Diabetes gikk ned fra seks til fem utgivelser, og til fire utgaver av Diabetes fra 2024. Bladet reduserte antall sider, først fra 84 til 68, og så til 52. Det ble byttet til tynnere type papir i to omganger, og distribusjonen for bladene ble endret, fra Posten til Helthjem.

Færre utgaver og færre sider til tross, i løpet av 2023 har Diabetes og Diabetesfag holdt høy kvalitet og tatt opp flere viktige temaer.

Diabeteshund og treningsråd

Diabetes har skrevet om diabeteshunden Anton som kan lukte når eieren får føling, vi har skrevet om diabetestatoveringer og den vanskelige overgangen fra barne- til voksenhelsetjenesten i diabetesbehandling. I tillegg har bladet hatt praktiske artikler om hvordan man teller karbohydrater og jevner ut blodsukkerkurvene. 2023 var også året der treningssidene «Finn formen» fikk ny instruktør, nemlig idrettslærer og danser Marte Dyrnes.

Diabetesfag har skrevet om det siste innen diabetesforskning i inn- og utland. Andre temaer har blant annet vært gastroparese, som mange med diabetes rammes av, samt diabetessykepleierens viktige rolle i behandling og oppfølging av diabetespasienter.

Diabetes-journalist ble hedret for godt språk

I 2023 kom journalist Atle Egil Knoff Glomstad på delt andreplass da Fagpressen opprettet en helt ny språkpris, Sjarmørprisen. Atle skriver fast i hvert nummer av Diabetes i spalten «Litt på siden», og fikk hederlig omtale for teksten [«Til minne om Mamma – og sukkersyke»](#).

– Særdeles velskrevet, sa juryleder og språkviter Helene Uri om petiten, og oppfordret alle til å lese den.

– Atles penn er helt unik, sier Diabetes-redaktør Toril Haugen. – I spalten sin gir han leserne et skråblikk på livet med diabetes – slik bare Atle kan. Tekstene holder høyt nivå og er språklig kreative.

Sosiale medier

Diabetesforbundet vokser stadig på Facebook og Instagram.

Diabetesforbundet er på Facebook, Instagram og LinkedIn. Vi har sett en jevn økning på antall følgere gjennom 2023, hvor Facebook utmerker seg med en økning på 929 følgere/likerklikk, og Instagram med en økning på 599 følgere. Også Ungdiabetes er aktive på flere sosiale medier.

Følgere per 4. januar 2024

Facebook
38 170

Instagram
9149

LinkedIn
509

Ungdiabetes har det siste året etablert seg på TikTok, der de deler nyttige opplysningsfilmer og personlige betraktninger om å være ung med diabetes.

Ungdiabetes' følgere per 4. januar 2024

Facebook
3342

Instagram
2680

Snapchat
1000 +

TikTok
216

Ungdiabetes

I 2023 jubilerer Ungdiabetes med å bli hele 35 år – og med ny leder. Aktivitetsnivået kan tyde på at 35 er det nye 20.

NYTT STYRE OG NY LEDER: Fra venstre: Jonas Ekerhovd, Maria Caparras Sand, leder Malin Iversen Blix, Sofie Stifjell Johansen, Emma Nilsen Furland og Haakon Haugan. Marta Flotve var ikke til stede da bildet ble tatt.

Ledertrening for unge

Ledertreningskonferansen for unge ble avholdt på Gardermoen 14.–16. april. Konferansen gikk parallelt med Lederforum, og konferansene hadde en del felles program. På konferansen deltok ca. 25 ungdommer med ulike verv i Ungdiabetes, og både fylkene, nasjonalt og valgkomiteen var godt representert. Programmet favnet bredt, og inneholdt alt fra presentasjonsteknikk, hva det vil si å sitte i det nasjonale styret, til sosiale medier og ulike arbeidsverktøy.

Diabetesweekend med klatrefot

Diabetesweekend er et fast årlig arrangement som avholdes på høsten. Årets weekend gikk av stabelen 22.–24. september på Hunderfossen Hotell og Resort. Det var i underkant 20 deltakere som delte en spennende og innholdsrik helg.

Under temaet fordommer og slitenhet fikk vi besøk av psykolog Eirin Winje, som hadde et faglig innlegg om temaet. Etterpå ble det lagt opp til erfaringsutveksling og diskusjoner i grupper, før gjengen hastet videre til klatreparken. I klatreparken fikk alle utfordre seg litt ut fra eget ønske, og mange komfortsoner ble utvidet – og noen sprent. De modigste klatret den nest vanskeligste løypa, mens andre syntes det var mest interessant å bivåne det hele fra bakken.

På søndag hadde vi igjen erfaringsutveksling i grupper, før vi spiste lunsj sammen, og startet hjemreisen.

To type 2-samlinger – rettigheter og svangerskap

8. oktober hadde Ungdiabetes to samlinger/webinarer for unge med diabetes type 2. Betegnelsen ung ble brukt helt opp til 40 år.

Det første webinarret handlet om rettigheter, og vi fikk høre om hvilke rettigheter man har i både arbeidsliv, helsevesenet, skole og utdanning, og ikke minst mer spesifikke for diabetes – som f.eks. førerkort. Det andre webinarret omhandlet svangerskap, før, under og etter, og litt om hvordan helsevesenet følger opp personer som har diabetes og er gravide.

I begge webinarene deltok likepersoner, og det var rom for både spørsmål og diskusjoner. Totalt var det 17 påmeldte. Noen deltok på begge, mens andre deltok kun på ett webinar.

NYVALG: Flere i sittende styre, deriblant leder Katrine Mariell Karlsen (t.v.) ble takket av etter mange år med flott innsats.

Ungdomskonferanse, generalforsamling og jubileums-jubalong

Ungdiabetes arrangerte ungdomskonferanse 28. og 29. oktober på Lillestrøm, med 30 deltakere. På lørdag var det generalforsamling, der Ungdiabetes vedtok nytt styringsdokument og valgte nytt styre. Etter mange år som tillitsvalgt i Ungdiabetes, de siste som leder, takket Katrine Mariell Karlsen av, og generalforsamlingen valgte Malin Iversen Blix som ny leder. Malin er opprinnelig fra Vesterålen i Nordland, men bor i Trondheim.

På kvelden var det jubileumsfeiring, der Ungdiabetes markerte sine 35 år med gallamiddag, god mat og underholdning.

Politisk arbeid

Arendalsuka: CGM ble hett tema i type 2-debatt

Legemiddelverket åpnet i 2021 opp for bytte av insulin i apotek. Diabetesforbundet har jobbet for å hindre dette, og har arrangert opprop og deltatt i debatter.

Diabetesforbundet deltok i tre debatter under de tre første dagene av Arendalsuka i august:

- **Debatt i regi av Abbott og Boehringer Ingelheim: «En mer helhetlig tilnærming til diabetes type 2».** Fagpolitisk ansvarlig Malin Lenita Vik innledet om forebygging av diabetes type 2, og hvordan behandlingstilbudet bør styrkes. I den påfølgende debatten ble også tilgang til legemidler og CGM diskutert.

Debatt i regi av Fotterapeutforbundet: «Hvorfor amputeres det så mange diabetesføtter?». Cecilie Roksvåg innledet og deltok i debatten. Hun vektla nødvendigheten av helsekontroller med jevnlig sjekk av føtter.

- **Debatt i regi av Legemiddelindustrien: «Den opplyste pasient. Hvem har ansvar og hvem kan bidra?».** Temaet var hvordan vi kan sørge for bærekraftige helsetjenester i fremtiden, og hvilke aktører som kan bidra til at pasientene har nok og riktig kunnskap.

«Det er stor variasjon omkring i landet på om du får tilgang til sensor. Det gjør oss bekymret.»

MALIN LENITA VIK PÅ DEBATT OM TYPE 2 I ARENDAL

DEBATT: Malin Lenita Vik (i midten) Fagpolitisk ansvarlig i Diabetesforbundet, deltok i debatt om behandling av diabetes type 2, der hun blant annet kritiserte innstramningene av tildeling av CGM.

Innstramming i tilgang til CGM

Våren 2023 strammet fagdirektørene ved de regionale helseforetakene inn på tilgangen til CGM for personer med diabetes type 1 og 2.

Innstramningen kom som følge av anstrengt sykehusøkonomi, og vakte store reaksjoner blant personer med diabetes og i fagmiljøene. Diabetesforbundet fikk FrP til å stille skriftlig spørsmål til Ingvild Kjerkol om innstramningen.

MØTE: Forbundsleder Cecilie Roksvåg i samtale med statssekretær Ellen Rønning-Arnesen.

Vi fikk også et møte med Rønning-Arnesen, statssekretær for Ingvild Kjerkol, der vi formidlet at helsemyndighetene må finne bedre systemer for finansiering av moderne diabetesteknologi.

Fastlegekrise og endringer i fastlegeordningen

Diabetesforbundet ble 8. mars invitert til et møte med Ole Henrik Kratholt, statssekretær i Helse- og omsorgsdepartementet, om endringer i fastlegeordningen.

Dette på bakgrunn av at fastlegekrisen særlig rammer personer med kroniske sykdommer som diabetes type 2.

Diabetesforbundet har også levert hørings svar til regjeringens rapport om «gjennomgang av allmennlegetjenesten». Her vektlegger vi at det må legges til rette for mer tverrfaglig samarbeid mellom helsepersonell på fastlegekontorene for å kunne følge opp personer med diabetes type 2 på en god måte.

En stor og viktig seier på folkehelseområdet

Endelig kom et forbud mot markedsføring rettet mot barn og unge.

I mars la regjeringen frem Folkehelsemeldingen «Nasjonal strategi for utjevning av sosiale helseforskjeller». Diabetesforbundet sendte inn skriftlig innspill og deltok på muntlig høring på Stortinget. Vårt budskap var at Folkehelsemeldingen mangler kraftfulle tiltak for forebygging av overvekt, fedme og diabetes type 2. Vi etterspurte sunn skatteveksling, sukkeravgift og regulering av markedsføring av usunne varer rettet mot barn og unge.

Da Folkehelsemeldingen ble stortingsbehandlet, ble det vedtatt et forbud mot markedsføring av usunne varer rettet mot barn under 18 år. Det er en stor og viktig seier på folkehelseområdet.

HØRING: Fagpolitisk ansvarlig Malin Lenita Vik på høring i helse- og omsorgskomiteen

Statsbudsjettet 2024: Skepsis mot ny anbudsordning – og et samarbeid om barnepakke for folkehelsen

Regjeringen la frem forslag til statsbudsjett 6. oktober. Diabetesforbundet leverte skriftlig innspill til forslaget til statsbudsjett, og deltok på muntlig høring for helse- og omsorgskomiteen på Stortinget. Vi vektla at bevilgningene til fastlegeordningen og sykehusene må økes fordi mange ikke får den oppfølgingen de trenger og som er anbefalt.

I statsbudsjettet for 2024 foreslo regjeringen permanent innføring av anbud på legemidler på blåresept. Sammen med andre

Anskaffelsesprosess for ny rammeavtale for insulinpumper, CGM og forbruksmateriell

Diabetesforbundet er representert med diabetessykepleier i anskaffelsesgruppen til Sykehusinnkjøp, for ny rammeavtale for behandlingshjelpemidler. Den nye rammeavtalen vil bestå i flere år. Senhøsten 2023 ble resultatet av anskaffelsen presentert,

med unntak av kategorien closed loop-systemer som ble avsluttet tidlig i 2024. Diabetesforbundet erfarer at alle parter i anskaffelsesprosessen har vært opptatt av hva som er det beste for brukerne, og at den nye rammeavtalen er god.

brukerorganisasjoner har vi sendt brev til Sosialistisk venstreparti og Høyre, der vi advarer mot dette. Dersom legemidler på blå resept kommer på anbud er det stor sannsynlighet for at det vil påvirke tilgangen til legemidler til behandling av diabetes type 2. Brevet bidro til medieoppslag.

NCD-alliansen leverte et statsbudsjettkrav med helhetlig «barnepakke» for å styrke folkehelsearbeidet og bremse økningen i antall barn som har overvekt og fedme. NCD-alliansen deltok også på budsjett høring i finanskomiteen på Stortinget og snakket om avgifter på alkohol og tobakk.

Lokalvalget: Føtter på dagsorden

Diabetesfoten og retten til å få undersøkt føttene var på agendaen i lokalvalget. Vårt budskap var at kommunene må sikre at personer med diabetes får sjekket føttene. Vi foreslo tiltak som kan bidra til at flere får sjekket føttene.

På tillitsvalgtsiden ble det laget en valgkamp pakke som bestod av veiledningsbrosjyre for lokalpolitisk arbeid, infografikk om fotsjekk til sosiale medier, og et leserbrev som kunne sendes til lokalaviser. Valgkamp pakken ble distribuert via nyhetsbrev til ledere og nestledere i lokal- og fylkeslag. Flere lokalaviser trykket leserinnlegget.

Ny nasjonal diabetesplan fra 2024

I møtet med statssekretær Rønning-Arnesen fikk vi vite at Helse direktoratet har fått i oppdrag å utarbeide en ny nasjonal diabetesplan fra 2024.

Diabetesforbundet har jobbet politisk i mange år for å få en ny nasjonal diabetesplan.

Ny nasjonal diabetesplan vil ta utgangspunkt i den forrige planen, gå over tre til fire år og ha omtrent samme årlig budsjett ramme på fire millioner. I tillegg vil den søkbare tilskuddsordningen «diabetesarbeid» på 13 millioner sees i sammenheng med Nasjonal diabetesplan. Diabetesforbundet har vært en aktiv pådriver til å få inn tiltak og prosjekter som er viktig for å styrke behandlingen for personer med diabetes.

Den nye planen er ferdigstilt i utgangen av 2023, og vil presenteres i begynnelsen i 2024.

Diabetesbehandling under press

Helsetjenestene er presset, og det får konsekvenser for alle med diabetes.

Ventetiden på diabetespoliklinikkene blir lengre, og mange med diabetes står uten fastlege. Diabetesforbundet har ropt varsko for å forsvare de viktige tjenestene for personer med diabetes.

Under Diabeteskonferansen 21. oktober presenterte fagpolitisk ansvarlig, Malin Lenita Vik, utfordringene med tilgang til behandling.

Les mer: [Diabetesbehandling under press](#)

FLERE TRYGGE STEMME: Gry Lillejordet, Nina Rye, Elin Peiponen og Marianne Joyce er rådgivere på Diabeteslinjen.

Diabeteslinjen

Diabeteslinjen har i 2023 hatt et tilnærmet normalt år, med noen færre henvendelser enn vanlig, samtidig som at henvendelsene har vært av mer medisinsk art.

Vi har i 2023 ansatt en ny sykepleier, da Magnus Karlsen sluttet hos oss. Men vi er veldig glade for å ha fått med oss Marianne Joyce på laget.

En annen ting å juble for, er at Diabeteslinjen jubilerer i fjor. Det som 30. september 1998 startet som et prøveprosjekt, kunne i 2023 skilte med hele 25 år på baken.

Webinar-året

Diabeteslinjen har gjennom 2023 stått bak fire webinarer for tillitsvalgte. Dette istedenfor å kunne tilby omreisende foredrag, i stor grad som resultat av de økonomiske innstramningene i forbundet. 24. mai ble det avholdt webinar om type 2-medikamenter, ved allmennlege Kristian

Furusest. Det ble et formidabelt oppmøte, med mer enn 150 deltakere registrert på tillitsvalgtsiden.

Neste webinar ut var om diabetes og psykisk helse, ved spesialist i klinisk psykologi, Randi Abrahamsen. Dette ble avholdt 7. september med et godt oppmøte på ca. 80 personer.

17. oktober holdt klinisk ernæringsfysiolog Anne-Marie Aas sitt foredrag om kosthold, her ble også 80 deltakere registrert på tillitsvalgtsiden.

Atle Larsen fra FFO avsluttet webinar-året den 28. november, hvor han for om lag 60 lydhøre deltakere tok for seg rettighetene man bør kjenne til med diabetes.

Utrygg økonomi - men fortsatt trygg veiledning

Medarbeidere på Diabeteslinjen svarer også på aktuelle e-post- og Facebook-henvendelser. Diabeteslinjen kan svare på språkene norsk og engelsk.

Eksperterpanelet som vi dessverre har redusert i antall eksperter på grunn av tøff økonomi, består nå av to leger og to psykologer (en på nett og en på telefon). Førstelinen har gjennom hele 2023 hatt en erfaren veileder og tre sykepleiere som svarer på alle henvendelser. Diabeteslinjen får finansiering fra Helsedirektoratet via tilskuddsmidler.

Diabeteslinjen tilbys på telefon **815 21 948**, chat og nett - diabetes.no/linjen, og på trykk i medlemsbladet Diabetes.

Totalt 3775 henvendelser i 2023:

**58 % telefoner
(2204)**

22 % chat (834),

20 % nett (737)

@Diabeteslinjen har vært på X, tidligere Twitter, siden oktober 2010, og har nå ca. 1160 følgere og hadde fem innlegg i 2023. Her deler vi publiserte spørsmål og svar fra Diabeteslinjen, med temaer som forskning, behandling, hjelpemidler, kosthold m.m.

To sommerleirer – tusen minner

I sommer fikk barn og unge fra hele landet nok en gang oppleve diabetesårets absolutte høydepunkt: Sommerleir!

Siste uka i juni var i alt 40 barn fra alle landshjørner samlet til fire dagers diabetesfelleskap og sommerlykke i Sørmarka, på konferansehotellet som ligger omkranset av granskog-idyll på Siggerud utenfor Oslo. Bading i langstrakte Syverudtjern, «Farmen light», «Rebusløype» og «Onsdagsrådet» var blant moroa som sto på det tettpakkede programmet. Men mest av alt var nok spenningen ved å bli kjent med andre barn i samme situasjon, og ikke minst dele kunnskap om hverandres diabeteshverdag.

– Lærer masse

– Vi lærer jo masse av hverandre, og det finnes så mye forskjellig utstyr å bli kjent med, kunne Alma Haukanes Olufsen (11) fortelle. Barna var strålende fornøyd med både opphold, skyfri himmel og gjennomføring. De som Diabetesredaksjonen snakket med, var spesielt opptatt av alle varianter daglig mestring og egenbehandling deltakerne delte med hverandre, og at dette tronet høyt på listen over tusen minner å ta med seg hjem.

Foredrag om trening og fest

Uka etter var det ungdommenes tur til å nyte leirlivet i Sørmarka. De var like mange og like

begeistret, men kanskje ikke fullt så heldige med været. De holdt allikevel temperaturen oppe med fire dagers variert innhold og sprelske hormoner. I tillegg til faste programinnslag som «Rebusløype», «Farmen light» og et 40-talls spinnvill pumpealarm, var også deltakerne på et foredrag om diabetes og trening, og om festing. Foredraget ble holdt av Morten Skoland fra Ungdiabetes.

– Jeg har slitt med mye av det Morten snakket om rundt trening og blodsukker, og jeg kommer til å ta med meg like mye av det han sa videre, fortalte leirdeltaker Ana-Sofia Havn (15).

Får nye ideer

I likhet med de som var på barneleiren, trekker også Ana-Sofia frem hvor lærerikt det er å treffe andre i samme situasjon:

– Man lærer jo hvordan alle andre takler forskjellige situasjoner, og da får man nye ideer til hvordan man kan takle egen situasjon. Selvsagt er jo alles diabetes forskjellig, men man tar forskjellige småting fra forskjellige steder, også finner man det som passer for seg.

Begge sommerleirer har latt seg gjennomføre med gaver fra fylkeslag, lokallag og privatpersoner, samt støtte fra Bergesenstiftelsen.

LEIRLEDER: Organisasjonsrådgiver Ragnhild Gjevne hadde overoppsyn på sommerleiren i 2023.

SOSIALT: God stemning på første fysiske Diabetesforum etter koronaen i april. Her fra parallellsesjonen for sykepleiere.

Første fysiske Diabetesforum etter pandemien

25.-27. april gikk Diabetesforum 2023 av stabelen. Om lag 400 deltakere fant veien til diabetesfagets viktigste sammenkomst.

Diabetesforum er forbundets konferanse for helsepersonell med diabetes som arbeidsfelt, støttet med midler fra Helsedirektoratet.

Også denne gang foregikk det hele på Clarion Hotel & Congress, Gardermoen. Prosjektansvarlig Heidi T. Henriksen understreker betydningen av en slik faglig møteplass:

– En hovedgrunn for å delta på Diabetesforum, er viktigheten av å holde seg faglig oppdatert i et stadig voksende fagområde, sier Henriksen.

Utviklingen innen teknologi og medikamentell behandling går i rasende fart. Diabetesforum

kunne skilte med spennende nyheter og faglig bredde:

– Vi fikk høre om alt fra stamcelleforskning til pasientrapporterte data innen forskning. At teknologi i enda større grad trekkes inn i forebygging og behandling av diabetes type 2, er et nytenkende og spennende tema som kan trekkes fram, mener Henriksen.

Hun nevner også fokus på psykososiale aspekter hos personer med diabetes som et viktig tema.

– Det viser viktigheten av å se hele mennesket i behandlingsøyet, sier Henriksen.

Bredt program

Begge programmene, både for Fagforum og Forskningsforum, var proppfulle av godbiter. Henriksen kunne fortelle at på Forskningsforum ble det siste innen forskning på diabetesfeltet presentert av ledende forskere fra både inn- og utland, mens Fagforum bød på nyheter og oppdatert informasjon innen behandling av diabetes.

Av alt som ble presentert disse apriildagene på Gardermoen, var det ifølge Henriksen mye på programmet som utmerket seg som spennende:

– Forvaltningen av psykologien i diabetesoppfølgingen er én ting. Søkelys på

utfordringer hos de som har levd lenge med diabetes, deriblant gastroparese – som kanskje er en underkommunisert utfordring hos personer med diabetes, er en annen, sier Henriksen.

Ikke mulig uten godt samarbeid

En annen programpost Henriksen framhever er praktisk behandling av diabetes type 2, herunder praktisering av gjeldene behandlingsretningslinjer.

– Det er som alltid en sikker vinner. Diabetes og kroppsbilde var en ny og spennende parallell på årets konferanse, der man blant annet løftet hvordan man kan bidra til å fremme et godt kroppsbilde, sier Henriksen.

Hun understreker at Diabetesforum aldri ville vært mulig å gjennomføre, om det ikke var for det gode samarbeidet Diabetesforbundet har med helsetjenesten.

POLSK: Familier fra Polen (bildet), Syria, Eritrea og Somalia åpner hjemmene sine i videoene, og deler av sin matkultur.

En kulinarisk sunnhetsreise gjennom fire land

Under ledelse av organisasjonsrådgiver Betül Cokluk, som har hatt ansvaret for innvandrerhelse i Diabetesforbundet, ble prosjektet «Mat er ikke bare mat» lansert høsten 2023.

Med bakgrunn i de tydelige helseforskjellene mellom minoritets- og majoritetsbefolkningen, spesielt med tanke på hjerte- og karsykdom og diabetes type 2, har prosjektet til hensikt å la forskjellige matkulturer inspirere til gode og sunne kostholdsvalg, og gi tips til hvordan enkelte matretter kan bli litt sunnere med små grep.

Gjennom en serie på fire kortfilmer og tilhørende oppskrifter, møter vi kokkeglade familier fra Syria, Eritrea, Polen og Somalia.

Filmene er på norsk, og de er teksten på norsk, engelsk og språket til den matkulturen som retten kommer fra. Målgruppen er personer med innvandrerbakgrunn som enten har diabetes eller er i risikozonen for å utvikle diabetes type 2. Programleder for alle episodene er Hannah Wozene Kvam, mens klinisk ernæringsfysiolog Insaf Zerouga kommer med gode råd underveis.

Fikk publisert masteravhandling

I forkant av filmprosjektet, fikk organisasjonsrådgiver Betül Cokluk publisert en grundig masteravhandling om minoriteters

SYRISK: Hannah Wozene Kvam (t.v.) er programleder for serien. Her besøker hun en syrisk familie.

helseutfordringer. Studien omhandler manglende tilpasset informasjon til tyrkiske innvandrere med diabetes type 2, og hvordan dette påvirker egenbehandlingen. Studien ble publisert i Journal of Public Health Research i februar 2023.

Organisasjonsrådgiver
Betül Cokluk

Tyrkerne er en av de største innvandrergruppene i Norge, og har større forekomst av diabetes type 2 enn

befolkningen ellers. Informasjon om diabetes type 2 bør i større grad tilpasses tyrkiske innvandreres språkferdigheter og kulturelle bakgrunn. Mangelen på tilrettelagt informasjon er en utfordring for god egenbehandling, går det frem av masteravhandlingen.

Filmene er publisert på diabetes.no/innvandrere og på Diabetesforbundets [YouTube-kanal](#)

VELLYKKET WEBINAR: Det var stor interesse for webinar om familiesamspill som ble avholdt i november med psykologspesialist Nina Handelsby (t.v.) og sykepleier Elin Peiponen på Diabeteslinjen, som er prosjektleder for Foreldreveiledning.

Fullt trøkk på foreldreveiledning

Samspill i familier der barnet har diabetes, fikk mye oppmerksomhet i 2023, med både webinar, nye nettsider og videoinnspilling.

Prosjektet «**Foreldreveiledning**» ble i 2023 tildelt kr. 1.901.000 kroner fra Helsedirektoratets tilskuddsordning «Diabetesarbeid». Det la grobunn for mye godt arbeid med prosjektet, som handler om å gi råd om samspill til familier der barnet har diabetes.

- Målet er å ivareta barnets opplevelse av trygghet og mestring rundt diabetesen sin, noe som gir bedre forutsetninger for god egenbehandling, sier prosjektleder Elin Peiponen, som også er sykepleier på Diabeteslinjen.

Foreldreveiledning ble utviklet av psykolog Jon Haug, som nå er blitt pensjonist. Han forfattet brosjyren «**Samsillet mellom barn og foreldre om diabetesbehandlingen**». Det er dette materialet som er blitt synliggjort, videreført og videreviklet i 2023, gjennom artikler og innlegg i sosiale medier, forelesninger, webinar, nye nettsider og nettkurs.

Ny psykolog ved roret

Psykologspesialist Nina Handelsby har tatt over stafettpinnen etter Jon Haug. Hun har blant annet forelest om temaet på familiesamling på

FILM: Videoen som ble spilt inn med Samuel (8) viser en familiesituasjon der sønnen med diabetes er på vei til fotballtrening. Videoen skal inngå i et nettkurs som produseres i 2024, og søkes spilt på reklamefrie dager i 2024.

UNDERSØKELSE: Det ble i 2023 også foretatt en spørreundersøkelse blant foreldre til barn med diabetes.

Golsfjellet helgen 09.-11. juni, og på familiehelg DF Vestland 29. sept.-01. okt. Fylkeslagene arrangerte også familietreff med livestream-webinar ved Nina Handelsby 18. november.

Nettkurs-promo med AVIA bak kamera

I sommer startet arbeidet med å utvikle en egen promoteringsfilm for nettkurset om familiesamspill i diabetesbehandlingen. Dette nettkurset lanseres i løpet av 2024.

Filmbyrået AVIA Produksjon sto bak og ledet en god prosess med idémyldring, utarbeiding av

historie og kvalitetssikring av fakta og innhold i samarbeid med prosjektleder i sekretariatet. Hovedrollen i filmen ble tildelt Samuel, en over middels fotballinteressert gutt på 7,5 år som gjorde en glimrende jobb som skuespiller. Resultatet ble en vellykket filmproduksjon i en enebolig i Lørenskog den 28. november, og en film vi er blitt stolte av.

Nye nettsider for foreldreveiledningen samler alt materiell som er blitt utviklet

WEBINAR: Leder Gry Lillejordet (t.v.), sykepleier Magnus Karlsen (t.h.) og resten av Diabeteslinjen avholdt fire webinarer i løpet av prosjektåret, her med allmennlege Kristian Furuseth.

NYE NETTSIDER: Det er utviklet nettsider som samler tekster, bilder, lyd og video om psykisk helse.

NETTKURS: Et nytt nettkurs om kosthold er under utvikling.

Andre prosjekter med støtte fra Helsedirektoratet:

Rådgivning, opplæring av helsepersonell og informasjon om psykisk helse og kosthold

Fire andre prosjekter finansiert av Helsedirektoratet, gikk for fulle seil gjennom 2023.

Som et resultat av at de øremerkede midlene over statsbudsjettet forsvant, ble flere av midlene gjort søkbare. Flere av våre prosjekter fikk støtte gjennom Helsedirektoratets søkbare tilskuddsordninger Diabetesarbeid, og Frivillig informasjons- og kontaktskapende arbeid (FIKA). De fleste fra potten Diabetesarbeid.

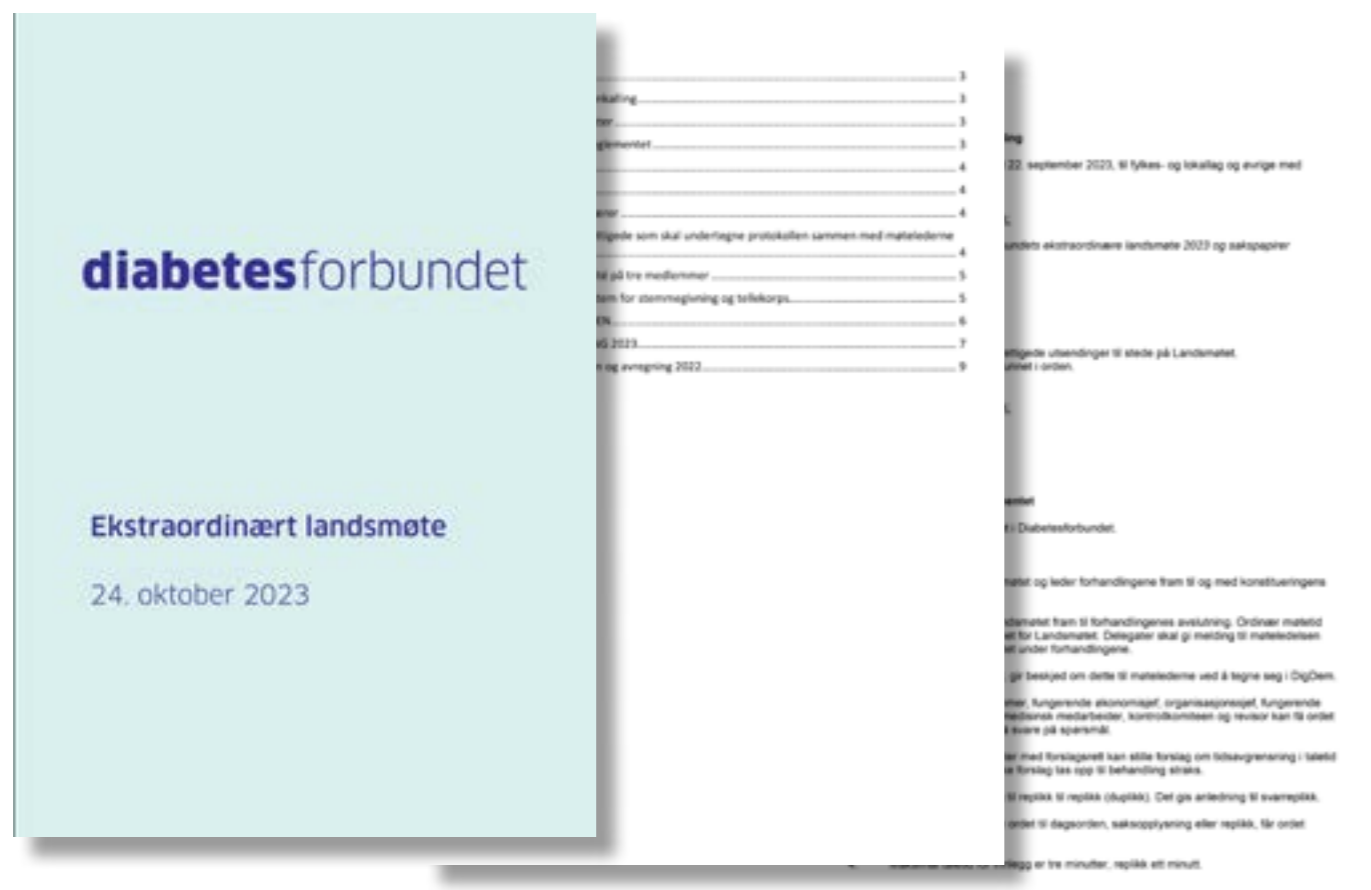
Prosjektet «**Diabetes og psykisk helse**» ble fra denne potten tildelt kr 450.000. Målet med prosjektet er å nå ut med brukervennlig informasjon om diabetes og psykisk helse til alle med diabetes. Midlene ble brukt til å utarbeide nye nettsider om psykisk helse, som lanseres i 2024.

«**Økt diabeteskunnskap i primærhelsetjenesten**» (Regionalt forum) fikk kr 965.000 fra samme pott. Prosjektets formål er økt diabeteskunnskap- og forståelse blant

helsepersonell i primærhelsetjenesten, spesifikt blant allmennleger, medarbeidere på legekontor, samt ansatte i pleie- og omsorgstjenesten.

«**Nettkurs om kosthold ved diabetes type 2**» ble tildelt kr 973.000 for utvikling av et e-læringskurs med råd om kosthold til personer med diabetes type 2. Dette er et toårig prosjekt, der vi i 2023 har utført en spørreundersøkelse for å samle inn grunnlag til kurset og skissere innholdet. I 2024 skal nettkurset produseres og lanseres.

Fra tilskuddspotten Frivillig informasjons- og kontaktskapende arbeid (FIKA) ble **Diabeteslinjen** tildelt kr 2.300.000, i tillegg til kr 709.000 fra potten Diabetesarbeid. Midlene går til fortsatt drift og utvikling av linjas viktige informasjonsarbeid.

Prognosene for 2023 viser et underskudd på cirka 7,3 millioner. Skal vi dekke et slikt underskudd, må vi bruke en stor del av egenkapitalen.

FORBUNDSLEDER CECILIE ROKSVÅG PÅ LANDSMØTET

DIGITALT LANDSMØTE: Det ekstraordinære landsmøtet var digitalt, og én sak om kontingentfordeling ble behandlet.

Ekstraordinært landsmøte om den økonomiske situasjonen

Det ekstraordinære landsmøtet 24. oktober behandlet et forslag om at lokal- og fylkeslag frasa seg kontingentinntekt og aktivitetsstøtte.

24. oktober ble det avholdt ekstraordinært landsmøte digitalt på Zoom. På bakgrunn av den vanskelige økonomiske situasjonen i Diabetesforbundet, ba sentralstyret fylkes- og lokallag om å avstå årets kontingentrefusjon på 3,1 millioner kroner og

aktivitetsstøtten på 925 000 kroner til sentralledd.

Forslaget ble vedtatt med 125 mot 51 stemmer. Tre stemte blankt.

Svekkede inntekter

Forbundsleder Cecilie Roksvåg orienterte om bakgrunnen for forslaget. I 2022 mistet Diabetesforbundet den direkte statsstøtten på 9,7 millioner kroner, som isteden ble gjort søknadsbasert. Forbundet søkte om og fikk tildelt 7,2 millioner fra de nye tilskuddsordningene, men reduksjon i andre bevilgninger, økte pensjonskostnader og prisvekst medførte likevel et forventet underskudd på cirka 7,3 millioner foran det ekstraordinære landsmøtet.

– Skal vi dekke et slikt underskudd, må vi bruke en stor del av egenkapitalen, som nå er 13,9 millioner. Vi har et forskningsfond på 10,4 millioner, som er en del av egenkapitalen, så da begynner vi å bruke kraftig av forskningsfondet, sa Roksvåg.

Tilleggsforslag

Nordland fylkeslag fremmet et tilleggsforslag om å opprette et framtidsutvalg for å arbeide med forslag til Diabetesforbundets videre retning og gi løpende råd til sentralstyret. Tilleggsforslaget ble vedtatt med 87 mot 82 stemmer.

Under sentralstyremøtet 25.–26. november ble det satt mandat for framtidsutvalget, som skal utarbeide innspill til bedring av Diabetesforbundets økonomiske rammer. Utvalget består av Cecilie Roksvåg og Marthe Kraabøl fra sentralstyret, tidligere forbundsleder/nestleder Nina Skille og Morten Sandmo, fylkesleder i innlandet Karianne Valldal og tidligere generalsekretær Bjørnar Allgot.

Utvalget skal legge fram sitt arbeid innen 31. mars 2024.

ROPER ET VAR-SKO: I sin Dagens Medisin-kronikk på Verdens diabetesdag, sier forbundsleder Cecilie Roksvåg klart fra: – Helse-Norge er under press og myndighetene vil ha kostnadene ned. Det utfordrer tilgangen på legemidler og helsetjenester for 330 000 nordmenn som lever med diabetes.

Verdens diabetesdag med politisk brodd

Det overordnede temaet for Verdens diabetesdag 14. november 2023 var «Tilgang til diabetesbehandling».

Temaet fremhever viktigheten av likeverdig tilgang til nødvendig behandling. Med dette satte vi søkelyset på diabetesbehandlingen i Norge som er under betydelig press, noe som blant annet viser seg i lengre ventetider på behandling, og innstramninger på tilgang til legemidler og sensor. Målet med kampanjen var å få flere medlemmer og fremheve vårt politiske budskap. I den forbindelse ble den politiske landingssiden

oppdatert, det ble sendt ut nyhetsbrev og innlegg på sosiale medier med oppfordring om å støtte diabetessaken, og flere artikler om utstyr og tilgang på behandling ble publisert, blant annet som kronikker i lokalaviser og i Dagens Medisin. Erfaringene med kampanjen var god, vi erfarte stort engasjement i lokallagene og på stand, og ser at vi har fått rekordmange innmeldinger, med hele 373 nye medlemmer denne måneden.

[Mer om diabetesbehandling under press](#)

Diabeteskonferansen

Årets konferanse gikk av stabelen 21. oktober som en ren digital bankett. Temaene «Aktivitet = inntekt» og «Behandling under press» ble nøye skjermbelyst. Fagpolitisk ansvarlig Malin Lenita Vik presenterte de betydelige utfordringene med tilgang til behandling, der både fastlegekrise, tilgang til CGM, Ozempic og fothelse ble gjennomgått.

Fylkesleder i Agder, Bettina Søby Andersen, delte verdifulle erfaringer fra sitt arbeid med stands, og inspirerte tilhørerne med egne opplevelser fra felten.

Det hele ble avsluttet med gode suksesshistorier fra lokal- og fylkeslag. I tillegg arrangerte flere fylker samlinger for sine lokallag.

Medlemsutvikling

I 2023 meldte 3161 personer seg inn i Diabetesforbundet, noe som teller 33 010 medlemmer per 31.12.2023. Antall medlemmer ved årsslutt 2021 var 32 667, og vi økte med 542 fra årsslutt 2022. Av disse valgte 2619 å melde seg ut, eller de falt fra av naturlige årsaker.

Medlemsmassen er rundt 62 år i gjennomsnitt. Majoriteten av medlemmene er altså fortsatt godt voksne, og vi ser behovet for å jobbe videre med å tiltrekke oss yngre aldersgrupper.

33 000 ved årets slutt

3161 nye medlemmer

Regnskap

	2023 Regnskap	2023 Budsjett	Noter	Regnskap
ANSKAFTEDE MIDLER				
Medlemskontingent	11 518 425	-11 500 000		-11 512 639
Tilskudd				
- Offentlige	17 832 678	-17 889 000	1	-20 231 283
- Andre tilskudd	9 759 031	-9 133 000	2	-8 438 663
Innsamlede midler				
- Gaver og arv	1 598 245	-2 500 000	3	-3 505 378
- Gaver og arv til forskning	575 788	-500 000	3	-3 047 941
Opptjente inntekter fra operasjonelle aktiviteter				
Aktiviteter som oppfyller formålet				
- Kurs og sponsor	1 791 100	-3 657 000		-1 307 875
- Salg fra nettbutikk	932 686			-577 197
Aktiviteter som skaper inntekter				
- Lotteri	3 259 326	-3 200 000	4	-3 000 829
- Annonseinntekter	2 574 350	-2 800 000		-2 867 780
- Finans (netto)	290 555			-205 361
- Andre inntekter	125 275	-900 000		-301 758
Sum anskaffede midler	50 257 460	-52 079 000		-54 996 705
FORBRUKTE MIDLER				
Kostnader til anskaffelse av midler	3 471 376	2 915 612	4	3 265 157
Kostnader til innsamling	140 545		Nøk	91 065
Kostnader til organisasjonens formål				
- Informasjon, opplæring og egenbehandling	26 243 146	24 933 506	6	27 136 912
- Synlighet og politisk arbeid	6 542 560	8 885 865	6	8 840 291
- Medlemsservice og -vekst	9 243 209	9 047 426	6	12 127 987
- Forskning	57 847		5	2 108 864
Administrasjonskostnader	5 418 343	4 200 591	7	4 744 395
Avskrivninger	1 553 426	1 850 000	8	2 550 516
Sum forbrukte midler	52 670 452	51 833 000		60 865 187
3 ÅRETS AKTIVITETSRESULTAT	-2 412 992	-246 000		5 868 482
4 TILLEGG/REDUKSJON AV FORMÅLSKAPITAL				
i) Formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner				
ii) Formålskapital med selvpålagte restriksjoner				
Forskning	455 001	0		85 014
iii) Annen Formålskapital	-2 867 993	246 000		-5 953 496
Sum disponert	-2 412 992	246 000		-5 868 482

Balanse

BALANSE 31.12.2023 DIABETESFORBUNDET

	31.12.2023	Noter	31.12.2022
EIENDELER			
a) Anleggsmidler			
i) Andre driftsmidler			
Inventar og utstyr	2 566 373	8	3 954 546
ii) Finansielle anleggsmidler			
Finansplasseringer	0		0
Finansplasseringer forskning	0	9	38 988
Egenkapitalsinnskudd KLP	1 004 619	10	975 351
Sum anleggsmidler	3 570 992		4 968 885
b) Omløpsmidler			
i) Varebeholdning	431 082	11	634 772
ii) Fordringer			
Kundefordringer	118 106	12	1 215 438
Påløpne inntekter	2 711 500	13	3 375 000
Forskuddsbetalte kostnader	208 241		1 098 947
iii) Investeringer	0		0
iii) Bankinnskudd, kontanter			
Drift	12 189 857	14	10 103 057
Forskning	1 380 304		3 797 413
Sum omløpsmidler	17 039 091		20 224 628
Sum eiendeler	20 610 083		25 193 512
FORMÅLSKAPITAL OG GJELD			
c) Formålskapital			
i) Formålskapital med selvpålagte restriksjoner			
Forskningsmidler	-11 067 816		-10 635 999
Forskningsmidler øremerket barn	-138 410		-115 075
ii) Annen formålskapital	-328 615		-3 196 758
Sum formålskapital	-11 534 841	15	-13 947 832
d) Gjeld			
i) Avsetning for forpliktelser			
Pensjon	-3 670 000	16	-4 070 000
ii) Kortsiktig gjeld			
Leverandører	-270 294		-782 580
Skyldige offentlige avgifter	-2 346 819		-2 351 153
Annen kortsiktig gjeld	-1 630 129		-2 374 243
Påløpne kostnader forskning	0		0
Forskuddsbetalte inntekter og tilskudd	-1 158 000	17	-1 667 703
Sum gjeld	-9 075 242		-11 245 679
Sum formålskapital og gjeld	-20 610 083		-25 193 512

Oslo, 28. februar 2024

[Digitale signaturer]

Cecilie Roksvåg
Forbundsleder

Lars Tore Haugan
Nestleder

Roar Thunæs
Styremedlem

Marthe Kraabøi
Styremedlem

Inger Myrtvedt
Styremedlem

Even Strand
Styremedlem

Tharsicah Pararajasingham Almenningen
Styremedlem

Britt Inger Skaanes
Generalsekretær

Noter

REGNSKAPSPRINSIPPER

Generelt

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens regler for små foretak og regnskapsstandarden for ideelle organisasjoner, samt retningslinjer fra Innsamlingskontrollen i Norge.

Direkte prosjektkostnader er klassifisert som kostnader til «anskaffelse av midler» eller «kostnader til organisasjonens formål». Indirekte kostnader, herunder lønnskostnader til administrasjonen, er klassifisert tilsvarende i den grad de er knyttet til konkrete prosjekter. Indirekte lønnskostnader er fordelt etter beste estimat for medgått tid. Øvrige indirekte kostnader er fordelt ut fra en nøkkelfordeling basert på ressursinnsats fra sekretariatet innenfor Diabetesforbundets satsingsområder.

Alle inntekter og kostnader knyttet til Diabetesforbundets forskningsfond inngår i aktivitetsregnskapet. Fondets formålskapital er spesifisert i balansen som formålskapital med eksternt pålagte restriksjoner. Sentralstyret i Diabetesforbundet beslutter utdelinger i samsvar med forskningsfondets formål, som er:

- Å støtte vitenskapelig forskning innenfor diabetes.
- Å fremme utviklingen av nye undersøkelses- og behandlingsmetoder innen diabetes.
- Å medvirke til utdanning av personell innenfor ulike deler av diabetesomsorgen.
- Å medvirke til opplysningsvirksomhet om diabetes.

Inntekter

Følgende regnskapsprinsipper følges på inntektssiden:

- Salgs- og annonseinntekter inntektsføres på leveringstidspunkt.
- Kontingent er inntektsført ved betaling.
- Tilskudd inntektsføres i det året de bevilges for. Tilskuddsmidler øremerket for særlige prosjekter med tilbakebetalingsplikt inntektsføres i det år aktiviteten utføres. Mottatte tilskudd føres opp som gjeld i balansen inntil de kan inntektsføres i takt med gjennomføringen av prosjektet. Se note 1 og 2.
- Andre innsamlede midler som gaver og arv inntektsføres i det året de mottas. I den grad slike midler er øremerkede og ikke brukt opp ved regnskapsperiodens utgang, vil dette komme frem ved at deler av formålskapitalen framstår med eksterne eller selvpålagte restriksjoner.

Kostnader – klassifisering og fordeling
Kostnadene er klassifisert som kostnader til Diabetesforbundets formål, kostnader til anskaffelse av midler og administrasjonskostnader. Kostnadene er i størst mulig grad direkte henført til den aktiviteten de hører til. Kostnader tilhørende mer enn en aktivitet er så godt som mulig fordelt på en rimelig, pålitelig og konsistent måte på de ulike aktivitetene i henhold til antall årsverk pr aktivitet.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Kortsiktige fordringer og gjeld omfatter fordringer og forpliktelser som forfaller innen ett år. Omløpsmidler er generelt vurdert til laveste verdi av kostpris/pålydende og virkelig verdi.

Anleggsmidler – varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt for varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over forventet økonomisk levetid. Ved varig verdifall foretas nedskrivning til virkelig verdi. Nedskrivning reverseres når grunnlaget for verdifall faller bort.

Varer

Varebeholdningen er vurdert til laveste av kostpris og virkelig verdi. Det er gjort nedskrivning for mulig ukurans.

Pensjon

Forbundet har tre ulike pensjonsordninger. En innskuddspensjon, en ytelsesordning og en tilleggsavtale for enkelte ansatte. Se ellers note 16.

Hovedordningen i dag for alle nyansatte er en innskuddsordning (hybridordning) der pensjonspremien kostnadsføres i resultatregnskapet under lønnskostnader.

Diabetesforbundet har også en ytelsesordning som vedrører alle ansatte født tidligere enn 1966. Også for denne ordningen periodiseres og kostnadsføres pensjonspremien løpende i resultatregnskapet ettersom forbundet er i gruppen små foretak og ikke trenger å balanseføre pensjonsforpliktelsen knyttet til denne ordningen. En ytelsesplan betyr at pensjonsordningen definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Ytelsesplanen er avhengig av flere faktorer som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedatoen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene, justert for ikke resultatførte estimatavvik og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders

pensjonsopptjening. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode. Nåverdien av de definerte ytelsene bestemmes ved å diskontere estimerte framtidige utbetalinger med en langsiktig risikofri rente med tillegg av et risikopåslag. Nåverdien av pensjonsforpliktelser avhenger av flere faktorer (herunder diskonteringsrenten) som må fastsettes ved bruk av en rekke antagelser. Enhver endring i disse forutsetningene påvirker pensjonsforpliktelsene.

Diabetesforbundet har også en tilleggsordning for enkelte ansatte som fikk en kompensasjon ved tidligere endring av pensjonsavtaler i forbundet. Dette gjaldt de som hadde lang ansenitet på dette tidspunktet, og skulle hindre at disse kom svakere ut med ny ordning. Denne ordningen er finansiert over driften, og endringer i forpliktelsen beregnet av aktuar kostnadsføres/inntektsføres løpende.

Nærstående

Transaksjoner med mulig nærstående parter er gjort på forretningsmessige prinsipper.

Felleskostnader

Deler av felleskostnadene som lønn, husleie og annet fordeles ut på de prosjekter som belaster fellesskapet.

Skatt

Organisasjonen har ikke skattepliktige inntekter, og er ikke et skattesubjekt.

Nøkkeltall 5 års perspektiv

Diabetesforbundet endret nøkkelfordelingen for 2022 for å bedre reflektere organisasjonens formål. Nøkkeltall for 2021 er endret tilsvarende, for å gi leser av regnskapet et bedre sammenligningsgrunnlag. Årstall med * er ikke omarbeidet, men følger samme prinsipp som i tidligere årsmeldinger

	2023	2022	2021	2020*	2019*
Kostnader til organisasjonens formål	42 086 763	50 214 054	57 396 721	39 887 535	42 452 463
Sum forbrukte midler	52 670 451	60 865 187	68 354 672	64 025 280	69 657 222
Formålsprosent	80 %	83 %	84 %	62 %	61 %

Diabetesforbundet har som mål å ha høyest mulig formålsprosent da alle midler i utgangspunktet brukes for å gjøre hverdagen bedre for de med diabetes. I 2023 har omfanget av diabetesprosjekter ligget lavere enn tidligere år, som følge av reduksjon i porteføljen og årsverk i sekretariatet.

	2023	2022	2021	2020	2019
Administrasjonskostnader	6 971 769	7 294 911	7 005 563	21 886 740	23 476 676
Sum forbrukte midler	52 670 451	60 865 187	68 354 672	64 025 280	69 657 222
Administrasjonsprosent	13 %	12 %	10%	34 %	34 %

Diabetesforbundet ønsker å holde administrasjonsprosenten så lav som mulig, helst under 10 %. I 2023 har Diabetesforbundet redusert aktivitetsnivået, samt vedtatt ved et ekstraordinært landsmøte å ikke refundere kontingenter samt betale ut aktivitetsstøtte til lokal- og fylkeslag. Noe som resulterer i en høyre administrasjonsprosent.

	2023	2022	2021	2020	2019
Innsamlede midler	2 174 033	6 553 319	9 050 976	3 287 673	6 774 197
Kostnader til innsamling av midler	140 545	91 066	260 236	146 894	516 154
Disponibelt til formålet	2 033 489	6 462 253	8 790 739	3 140 780	6 258 043
Innsamlingsprosent	94 %	99 %	97 %	96 %	92 %

Diabetesforbundet har mange støttespillere, og mottar gaver fra flere hold. Tusen takk for det! Tilgang spesielt på testamentariske gaver gjør at innsamlingsprosenten varierer fra år til år.

NOTE 1. OFFENTLIGE TILSKUDD

Offentlige tilskudd	2023	2022
Statstilskudd Diabeteslinjen, motivasjonsgrupper, minoriteter, tiltak	0	9 700 000
Driftstilskudd fra Bufdir	6 507 458	5 776 332
Avsatt mva-refusjon	2 711 500	3 375 000
Mva-refusjon nasjonalt ledd	3 060 011	3 589 008
Fordelingsutvalget Bufdir (Ungdiabetes)	1 260 125	956 776
Tilskudd fra Helsedirektoratet – Diabetesforum	800 000	300 000
Stimuleringsmidler covid-19-pandemien	0	0
Tilskudd fra Helsedirektoratet – øremerkede prosjekter	6 868 584	64 167
Reversert avsetning mva-refusjon	-3 375 000	-3 530 000
Totalt	17 832 678	20 231 283

Spesifisering av bruken av tilskuddet fra Fordelingsutvalget til aktivitet for barn og unge.

Aktivitet for barn og unge	2023
Inntekter fra Fordelingsutvalget	1 260 125
Deltakeravgifter på arrangement for barn og unge	344 500
Andre inntekter til arrangement for barn og unge	760 731
Lønn	-1 138 780
Andre personalkostnader	-12 944
Honorar	-202 989
Reise	-430 679
Opphold	-942 807
Servering	-42 480
Kontingent	-21 931
Andre arrangementskostnader	-34 673
Totalt	-461 926

NOTE 2. ANDRE TILSKUDD

Tilskudd fra andre organisasjoner	2023	2022
Andel overskudd Norsk Tipping/Lotteritilsynet	6 458 033	5 551 683
Stiftelsen Dam	1 641 800	1 578 011
Frifond LNU-midler	1 229 991	1 202 218
Olga og Minius Øieren til minne	0	70 000
Studieforbundet Funkis	379 207	36 751
Bergesenstiftelsen	50 000	0
Totalt	9 759 031	8 438 663

Spesifisering av inntektsført tilskudd fra Stiftelsen Dam, samt øvrige disponeringer fra tidligere år:

Prosjekt	Overført	Tildeling	Overføres	Inntekt
Eksterne Dam-prosjekter		1 371 000	128 000	1 243 000
Administrasjonstillegg stiftelsen Dam		278 800		278 800
Dam - Er du pårørende til en eldre med diabetes?	550 000	120 000	430 000	120 000
Totalt	550 000	1769 800	558 000	1 641 000

Ubrukte midler per 31.12.23 er overført til 2024. Resterende midler ved ferdigstilte prosjekter blir tilbakebetalt til Stiftelsen Dam, etter eventuell revisjon og rapportering fra prosjektleder i Diabetesforbundet.

NOTE 3. GAVER/ARV TIL FORSKNING OG ØVRIGE TILTAK

Diabetesforbundet mottok i 2023 totalt 2,2 millioner kroner i arv og gaver. Av dette var 643 942 kr øremerket til forskning. Der giver eller testator har ønsket at beløpet øremerkes spesielle formål, holdes det adskilt fra spesielle formål og legges under innsamlede midler i balansen. Deler av forskningsmidlene er øremerket forskning til nytte for barn.

NOTE 4. LOTTERI

Diabeteslotteriet er et lotteri med skrapelodd. Tillatt solgte lodd i 2023 var 200.000 lodd á kr 25. Salgsperioden var fra januar til og med desember, og totalt antall solgte lodd var 158.580. Av totalsalget har lokal- og fylkeslag også solgt lodd, som har finansiert ulike aktiviteter i lokal- og fylkeslagene. Administrasjon av lotteriet ble i 2022 satt ut til ekstern aktør.

Årets overskudd fra lotteriet var 1,1 millioner kroner.

NOTE 5. FRA FORSKNINGSFONDET TIL PROSJEKTER

I henhold til vedtak i sentralstyret benyttes overføringer fra forskningsfondet til tiltak i regi av Diabetesforbundet. Det skal være forskningsrelaterte prosjekter som nasjonale Diabetesforum, forskningskonferanser, regionale forskningskonferanser, midler brukt til arbeid med nasjonal strategi og til medisinsk fagråd. Dette i tråd med forskningsfondets statutter § 3, 4. punkt. I 2023 ble følgende overført fra forskningsfondet egenkapital til disse aktivitetene:

Til egne prosjekter fra fond	2023	2022
Nasjonale strategier	0	672 605
Diabetesforum	500 000	92 344
Medisinsk fagråd	0	353 986
Totalt	500 000	1 118 935

NOTE 6. FORMÅLSRAPPORTERING OG DIABETESPROSJEKTER

Diabetesforbundet har en stor prosjektportefølje. Alle aktiviteter over en viss størrelse følges opp med egne prosjektnummer. Fokus kan være ulikt fra år til år. Satsingsområdene i strategien til Diabetesforbundet er reflektert i årsregnskapet, og det har i 2023 blitt brukt midler til formålet på følgende måte:

Bruk av midler til formålet	2023	2022
Informasjon, opplæring og egenbehandling	26 243 146	27 136 912
Synlighet og politisk arbeid	6 542 560	8 840 291
Medlemsservice, og overføring til lokal- og fylkeslag	9243 209	12 127 987
Forskning	57 847	2 108 864
Totalt	42 086 763	50 214 054

*På ekstraordinært landsmøte 24. oktober 2024 ble det gjort et vedtak om at fylkes- og lokallag avstod fra å motta aktivitetsstøtte og sin andel av kontingentrefusjonen for 2023. Dette utgjorde et beløp på kr 4 207 773.

NOTE 7. ADMINISTRASJONS- OG PERSONALKOSTNADER

Diabetesforbundets kostnader fordeles ut på prosjekter og aktiviteter. Midler som ikke direkte kan henføres til prosjekter kostnadsføres uten prosjektkode. Det er utarbeidet en nøkkelfordeling, som fordeler resterende kostnader basert på antall årsverk som jobber innenfor de ulike satsingsområder og innenfor administrasjon.

Når det gjelder henføring av kostnader direkte til prosjekter, søkes det etter beste skjønn å belaste prosjekter basert på den innsats som gjøres av de ansatte, samt øvrige felleskostnader som gir Diabetesforbundet høyere kostnader i forbindelse med prosjektgjennomføringene.

Antall ansatte:

Diabetesforbundet hadde 26 ansatte per 31.12.2023, fordelt på 23,7 årsverk. Per 31.12.2022 var det 33 ansatte og 28,4 årsverk.

Totale lønnskostnader:

Diabetesforbundets totale lønns- og personalkostnader utgjorde:

Totale lønnskostnader:	2023	2022
Lønn	15 645 686	20 610 373
Pensjonskostnader	4 128 803	3 067 035
Arbeidsgiveravgift	3 013 212	3 572 710
Honorar innleie, foredragsholdere og sentralstyret	4 813 337	2 577 431
Øvrige personalkostnader	577 630	492 788
Totale lønnskostnader:	28 178 668	30 320 337
Revisjon	423 125	307 175
Advokat	222 594	99 563
Totalt internrapportert lønn og tilhørende poster	28 744 762	30 727 074

Godtgjørelser	2023	2022
Forbundsleder, lønn og godtgjøring *	1 127 690	973 910
Nestleder	101 293	96 493
Arbeidsutvalgsmedlem	54 647	52 247
Øvrige sentralstyremedlemmer inkludert vara	162 130	176 074
Generalsekretærer, lønn og godtgjøring *	360 471	1 184 998
Nitschke AS, lovpålagt revisjon (eks mva)	247 500	171 200
Nitschke AS, attestasjoner (eks mva)	28 100	40 155
Nitschke AS, annen bistand (eks mva)	62 900	95 320

*I 2023 sluttet generalsekretær 28.2.2023, og forbundsleder fungerte resten av året, som både forbundsleder og fungerende generalsekretær.

Nåværende forbundsleder har avtalt en årslønn på kr 845 900.

I tillegg kommer naturalytelser i form av fri telefon, samt fri pendlerbolig for forbundsleder. Begge er også medlem av innskuddspensjonsordningen.

Diabetesforbundet har ikke tegnet styreansvarsforsikring for styrets medlemmer eller generalsekretær.

Det foreligger ingen avtaler som gir rett til særskilt vederlag ved fratredelse. Forbundsleder og generalsekretær har rett til pensjon på samme betingelser som øvrige ansatte i Diabetesforbundet.

Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelse for daglig leder, ansatte eller medlemmer av styret.

NOTE 8. AVSKRIVNINGER

Driftsmidler	Inventar	Lokaler	IT	Sum
Anskaffelseskost	467 826	1 392 254	8 872 577	10 732 658
Akk avskrivninger per 01.01	381 448	654 343	5 742 321	6 778 112
Inngående balanse 2022	86 379	737 911	3 130 256	3 954 546
Tilgang 2023	10 938	0	154 315	165 253
Avgang 2023	0	0	0	0
Årets avskrivninger	59 718	139 224	1 354 484	1 553 426
Utgående balanse 2023	37 599	598 687	2 157 562	2 566 373

Anleggsmidler med levetid over tre år og anskaffelsessum over kr 15 000 aktiveres og avskrives over estimert levetid. Inventar er avskrevet lineært med 20 %, påkostning/ombygging av lokaler avskrives med 10 % og IT-utstyr herunder nytt medlemssystem med 33,3 %.

NOTE 9. FINANSPLASSERINGER FORSKNING

I henhold til forskningsfondets statutter skal fondets kapital plasseres i bankinnskudd eller verdipapirer. Per 31.12.2023 er alt i bankinnskudd.

NOTE 10. DIVERSE INNSKUDD FORMÅLSKAPITAL

Innskuddet i KLP reflekterer eierandel som følge av pensjonsinnskudd. Årets avkastning kr 29 268 er tilført egenkapitalinnskuddet.

NOTE 11. VAREBEHOLDNING

Varebeholdningen er vurdert til laveste av kostpris og virkelig verdi. Det er gjort nedskrivning for mulig ukurans. Bokført verdi av varelageret utgjør kr 431 082 per 31.12.2023. Tilsvarende per 31.12.2022 utgjorde kr 634 772.

NOTE 12. KUNDER

Kunder er vurdert til pålydende. Det gjøres tapsavsetninger på kundefordringer, der det antas at tap vil oppstå.

NOTE 13. PÅLØPNE INNTEKTER

I regnskapet for 2023 er det inntektsført kr 2 711 500 etter estimat basert på at det er sannsynlig at betingelsene for å motta tilskudd for kompensasjon av merverdiavgift er oppfylt. Tilskuddet utbetales normalt i desember i 2024 etter egen søknad med frist 1. september 2024. I 2023 mottok Diabetesforbundet totalt kr 4 133 094 i kompensasjon, hvorav kr 3 060 011 gjaldt nasjonalt ledd, mens kr 1 073 083 ble videreført til lokal- og fylkeslag som oppfylte kravene for momskompensasjon. Et vesentlig krav der er at det enkelte lokal- og fylkeslag er registrert i Frivillighetsregisteret, hvilket vi oppfordrer alle lag til å melde seg inn i. Årsaken til den lavere avsetningen i 2023 sammenlignet med 2022, er at Diabetesforbundet nasjonalt hadde en lavere kostnadsbase i 2023 sammenlignet med 2022. Det er lagt inn en forventning om full momskompensasjon.

NOTE 14. BUNDNE BANKINNSKUDD

Diabetesforbundet har bundne bankinnskudd på kr 1 160 163 per 31.12.2023. Dette vedrører skattetrekk. Tilsvarende per 31.12.2022 utgjorde kr 1 376 033.

NOTE 15. FORMÅLSKAPITAL

Forskningsmidler er regulert av egne statutter som er vedtatt på Landsmøtet. Gaver til forskning er midler med eksternt pålagte restriksjoner. Forskningsmidler utgjorde etter disponering 11,2 millioner kroner.

Forskningsmidler øremerket barn følger de samme statutter som det ordinære forskningsfondet. Midler med eksternt pålagte restriksjoner brukes i samsvar med givernes ønsker og føringer.

Annen formålskapital er summen av akkumulerte overskudd fra Diabetesforbundets ordinære drift gjennom 75 år, totalt 328 615 kroner.

NOTE 16. PENSJON

Diabetesforbundet har pensjonsordning for sine ansatte i Sparebank1. Ordningen er en hybridpensjon der arbeidsgiver årlig sparer et beløp til den enkeltes alderspensjon.

Ved overgangen fra offentlig tjenstepensjon i KLP til hybridpensjon i Sparebank1 01.01.2018 ble de som var født før 1966 værende igjen i den gamle ordningen hos KLP. Dette for at disse også skulle sikres et ytelsesnivå som er tilpasset de nye opptjeningsreglene i folketrygden.

Nåverdi av forpliktelsen knyttet til den offentlige tjenstepensjon i KLP er ikke innarbeidet i balansen. Dette skyldes at forbundet velger å avlegge regnskap i samsvar med regnskapsreglene for små foretak. Det gjøres hvert år en aktuarberegning for å kjenne forpliktelsene som eventuelt vil balanseføres ved overgang til gruppen øvrige foretak. Overdekningen knyttet til pensjonsordningen pr 31.12.23 utgjorde 1,5 millioner kroner inkludert arbeidsgiveravgift. Pr 31.12.22 var det en forpliktelse på 2,0 millioner kroner inkludert arbeidsgiveravgift.

Tjenstepensjon i KLP fører til at forbundet er forpliktet til å betale reguleringspremier og premier også etter at arbeidstaker har sluttet hos forbundet.

Totalt innbetalt premie for begge ordninger 4,5 millioner kroner i 2023.

Ordningene tilfredsstillt kravene i lov om OTP (obligatorisk tjenstepensjon).

En gruppe på noen ansatte som ble ansatt før 11.11.1993 er med i en tilleggspensjonsavtale som skal sikre disse ansatte et ytelsesnivå som er regulert i en overenskomst mellom de ansatte og Diabetesforbundet.

Tilleggsforpliktelsen er innarbeidet og avsatt for i balansen, og er beregnet 3,7 millioner kroner for 2023.

NOTE 17. FORSKUDDSBETALTE INNTEKTER OG TILSKUDD

Følgende er inkludert i denne posten:

Mottatt, ikke inntektsført	2023	2022
Forskuddsbetalt kontingent	0	1 117 703
Midler fra Stiftelsen Dam	558 000	550 000
Helsedirektoratet – Økt Diabeteskunnskap i primærhelsetjenesten	150 000	0
Helsedirektoratet – Nettkurs om kosthold rettet mot personer med type 2 diabetes	450 000	0
Totalt	1 158 000	1 667 703

NOTE 18. ARTSINDELTE REGNSKAP

Driftsinntekter	2023	2022
Medlemskontingent	11 518 425	11 512 639
Tilskudd - offentlig	17 832 678	20 231 283
Tilskudd - andre	9 759 031	8 438 663
Gaver og arv	2 174 033	6 553 319
Annen driftsinntekt	8 973 293	8 055 439
Sum driftsinntekter	49 966 906	54 791 343
Driftskostnader		
Varekostnad	200 503	164 816
Lønnskostnad	28 178 668	30 320 337
Avskrivninger	1 553 426	2 550 516
Annen driftskostnad	22 737 855	27 829 519
Sum driftskostnader	52 670 452	60 865 187
Driftsresultat	-2 703 546	-6 073 844
Finansposter	290 554	205 361
Årsresultat (underskudd)	-2 412 992	-5 868 482

NOTE 19. HENDELSER ETTER BALANSEDAGEN

I henhold til regnskapsloven skal det i årsregnskapet gjøres rede for vesentlige forhold som er inntruffet etter balansetidspunktet. Diabetesforbundets nasjonale ledd har de siste årene gått med økonomisk underskudd, slik at egenkapitalen nå er betydelig svekket. Årsaken til den økonomiske situasjonen er sammensatt og skyldes generelt økende utgifter, jevnt synkende medlemstall og bortfall av statlige tilskudd.

Diabetesforbundet har gjort tiltak på kostnadssiden for å skalere ned aktivitet. Innsparinger og kostnadskutt vil også bli aktuelle i 2024. Det gjøres en stor innsats for å søke midler til aktivitet samt drift av forbundets faste tilbud. Videre følges likviditetssituasjonen nøye.

NITSCHKE AS
 Vollsveien 17B
 Postboks 353, 1326 Lysaker
 Telefon: +47 67 10 77 00
 E-post: post@nitschke.no
 Foretaksregisteret: NO 914 658 314 MVA
 Medlemmer av Den norske Revisorforening
 Independent member of GGI
www.nitschke.no

Til Landsmøtet i Diabetesforbundet

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Diabetesforbundet som viser et negativt aktivitetsresultat på kr 2 412 992. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2023, aktivitetsregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av forbundets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultat for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet. Vi er uavhengige av forbundet slik det kreves i lov, forskrift og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og generalsekretær (ledelsen) er ansvarlige for øvrig informasjon som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter «Årsmelding». Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

NITSCHKE

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til forbundets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://revisorforeningen.no/revisjonsberetninger>

Lysaker, 28. februar 2024

NITSCHKE AS

Øystein Fusdahl

statsautorisert revisor

Organisasjonen, styrer og utvalg

SENTRALSTYRET

Leder

Cecilie Roksvåg

Nestleder

Lars Tore Haugan

Styremedlemmer

Inger Myrtvedt

Even Strand

Marthe Kraabøl

Roar Thunæs

Tharsicah Almenningen

Paul Daljord, 1. varamedlem

Ingvar Hauge, 2. varamedlem

Katrine Mariell Karlsen, Ungdiabetes nasjonalt

Malin Iversen Blix, Ungdiabetes nasjonalt

Anne-Marie Aas, ernæringsfaglig medarbeider

Trond Geir Jenssen, medisinsk medarbeider

Nina Skille, pedagogisk medarbeider

Arbeidsutvalget

Cecilie Roksvåg

Lars Tore Haugan

Roar Thunes

Marthe Kraabøl, varamedlem

Berit Elliasen, varamedlem

VALGKOMITEEN

Leder

Monica Urdalen

Medlemmer

Dagfinn Østbye

Hege Nordahl

Mathilde Natlandsmyr, varamedlem

KONTROLLKOMITEEN

Leder

Marlon Hepsøe

Medlemmer

Oddvar Haaland

May Kværnstuen, varamedlem

UNGLIABETES NASJONALT

før nyvalg 28. oktober

Leder

Katrine Mariell Karlsen

Nestleder

Madelen Waagan Roksvåg

Styremedlemmer

Renate Sundsfjord

Brian Hagen Rist

Inger-Elisabeth Øien

Malin Iversen Blix

Sofie Stifjell Johansen

etter nyvalg 28. oktober

Leder

Malin Iversen Blix

Nestleder

Emma Nilsen Furland

Styremedlemmer

Haakon Haugan

Maria Caparras Sand

Jonas Ekerhovd

Marta Flotve

Sofie Stifjell Johansen

Valgkomiteen

Camilla Domingos

Andrine Mogstad

Emma Nilsen Furland

Odd Mellum, varamedlem

NASJONALT BARNE- OG FAMILIEUTVALG

Leder

Beate Amdahl-Skorpen

Lise Touzri

Medlemmer

Ole Petter Jensen

Sofie Stilfjell Johansen, vara Ungdiabetes nasjonalt
Marthe Kraabøl, vara sentralstyret

Representanter fra sentralstyret

Cecilie Roksvåg
Lars Tore Haugan

Representanter Ungdiabetes nasjonalt

Madelen Waagan Roksvåg

Representant fra sekretariatet

Heidi T. Henriksen

FAGGRUPPE FOR DIABETESPSYKOLOGI

Leder

Ane Wilhelmsen-Langeland

Medlemmer

Cecilie Vegsundvåg
Charlotte Skajaa
Eirin Winje
Eline Alten
Frida Erlandsen
Ingrid Shank
Line Wisting
Nina Handelsby
Randi Abrahamsen

Renate Jørgensen Sundsfjord, representant Ungdiabetes nasjonalt
Inger-Elisabeth Øien, vararepresentant Ungdiabetes nasjonalt
Heidi T. Henriksen, koordinator Diabetesforbundet

OMSORGSUTVALGET

Leder

Tilla Landbakk

Medlemmer

Hilde Weltsch
Inger Myrtvedt
Lars Tore Haugan
Tobias Peterson
Gry Lillejordet, representant fra sekretariatet
Heidi T. Henriksen, koordinator Diabetesforbundet

TEKNOLOGISK EKSPERTGRUPPE

Leder

Hans-Jacob Bangstad

Medlemmer

Anne Karin Måløy
Eirik Søfteland
Eirik Årsand
Eirin Winje
Elisabeth Jacobsen
Even Strand
Gry Lillejordet
Lars Tore Haugan
Marianne Höglund
Tore Bjørndalen
Heidi Torunn Henriksen, representant fra sekretariatet
Malin Iversen Blix, representant fra Ungdiabetes nasjonalt
Sofie Stifjell Johansen, vararepresentant fra Ungdiabetes nasjonalt